

Хар ўтган йилга сархисоб назари билан қаралганда, кўнгилда бир ёргуғи пайдо бўлади. Мен "дўрмон" ижод боғида бўйлаб ўтган ёш ижодкорларинг семинарида, Республика "Камолот" ёшлар ижтимомий ҳаракати марказида Зулфия мукофоти совриндорла-

малмишиб, ижодий ҳамкорликда амалга оширади. Айниска, адилбар билан адабиётшуносларинг ўзаро мулокотлари, янги асарлар мухоммаси, тақизи бахонасида айтиладиган мулоҳазалар ўзи-нинг яхши самарасини беради.

Йил бўсағасида туриб, тўғрисини

рининг китоблари тақдимотида иштирок этиб, бугунги ёш ижодкорларга жиддий аҳамият бирлаётганига яна бир бор гувоҳ бўлдими. Бунда ёшлар ижоди ҳақида сўзлар айттиди; табиикӣ, уларнинг ижодкорларни, бадиий адабийтга муҳаббати, поэтик изланишлари, сўзга меҳри кувонарлидир.

Айни чоғда, ҳар бир одамга ўз ишидан қоник-маслиқ туйғуси доимо ҳамроҳ, Албатта, ю ҳам яхшилини белгиси, янги ижодий ишларга ички бир рағбатнинг садоси. Қалам аҳли бу режаларини фикр

айтсан, адабий-танқидий мақолаларнинг савиаси, "умри", "тириклиги" менинг кўп ўйлантиради. Ижодининг ушбу турида ҳам умрбокийлари ва ўтқинчилари бўллади. Бирордан эшитган ёки ҳар жойидан бир "чўқиб" ўқиганлар асосидаги мақола ёзиши – бу қийин иш ёзиши. Эпик асар сюжети ёки воқеий шеръларни кўйта гапириш билан ҳам мақола яясаш мумкин. Аммо аслидан агадиб мақола ҳам чинакам санъат асарига ўшбах түғилида. Унинг мазмунини жонли ҳикоядек структурал жиҳатдан бир гап ичига жойланishi мумкин.

да адабий мақола ҳам чинакам санъат асарига ўшбах түғилида. Унинг мазмунини жонли ҳикоядек структурал жиҳатдан бир гап ичига жойланishi мумкин.

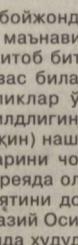
Йил якунланди. Биз муқаддас деб билганимиз Бадиий сўз 365 күнлик масофани босиб ўтиб, навбатдаги сархисоб бекетига яқинлашди.

Бу йил ҳам, чамаси, топғанларимиздан кўра ўйқотганларимиз кўпроқ бўлди. Жуманиёз ака ўти, Пиримукъ ака ўти... Миллий адабийтимизнинг "саксоний" пари сийрлашиб қолаётгани қайғуга толдиради кишини. Озод сўзининг таъминни хизнилиши ўтганнан ёди бизни ба адиблар. Одил Еқубон ва Пиримукъ Кодировро хоҳ тархиҳийларни бўлсин, хоҳ замонавий насрда бўлсин "адабий ўйнимиз"нинг салобатни, қадрни англатига турганди.

2010 йилда бир неча бора хорижда бўлиши насиб этди. Бизни доимо хайратда солиг қелган Гарб дунёси ўз йўлига. Президентимиз Ислом Каримовнинг "Юксак маънавият – ёнгилсиз мучиқи" асари Туркия ва Озарбайжонда нашр этилди. Мамлакат рахбарининг маънавият, адабиёт ва санъат ҳақида маҳсус китоб битганини кўриб, қардошларимиз уни ҳавас билан мутола кимлоқдалар. Озарбайжонликлар ўз шошири Бахтиёр Ваҳобзоданинг 12 жилдигини (ҳар бир жилдинг ҳажми минг бетга якин) нашр килиб бўлиб, энди 20 жилдил асарларни чоп этишига ҳозирлик кўришмода экан. Кореяди олтишуносликини тарзи билан ўз маданиятини доимо бўлгар турши учун Куанжо – Марказий Осиё маданиятини шахрини барпо этиб, алоҳиди худуд-даги ҳам маданиятни бешиги бўлган тархиҳимизни ҳар кун кўнглини турши учун имконийн ҳозирломоқдалар. Ту", биргина тазкира жанрининг тархини тадқиқ

Сенғи:

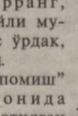
Сенғи: ҳалиқ оғзаки ижодининг дурдопланаридан бўйи, шубҳасин, "Алномиш" достониди. Деҳри бир асер бўлдикли, достон матни баҳшилардан қайта-қайта ёзиб олини, хилми-хил нашрлардан амалга оширилмоқда, турли-туман тадқиқотлар олиб борилти. Бу нашрларни ўқиб, бир қанча автолар олам-олам завқа тўлмоқдалар, улардаги ўзига ўз маданиятини доимо бўлгар турши учун Куанжо – Марказий Осиё маданиятини шахрини барпо этиб, алоҳиди худуд-даги ҳам маданиятни бешиги бўлган тархиҳимизни ҳар кун кўнглини турши учун имконийн ҳозирломоқдалар. Ту", биргина тазкира жанрининг тархини тадқиқ

Сенғи:

Сенғи: ҳалиқ оғзаки ижодининг дурдопланаридан бўйи, шубҳасин, "Алномиш" достониди. Деҳри бир асер бўлдикли, достон матни баҳшилардан қайта-қайта ёзиб олини, хилми-хил нашрлардан амалга оширилмоқда, турли-туман тадқиқотлар олиб борилти. Бу нашрларни ўқиб, бир қанча автолар олам-олам завқа тўлмоқдалар, улардаги ўзига ўз маданиятини доимо бўлгар турши учун Куанжо – Марказий Осиё маданиятини шахрини барпо этиб, алоҳиди худуд-даги ҳам маданиятни бешиги бўлган тархиҳимизни ҳар кун кўнглини турши учун имконийн ҳозирломоқдалар. Ту", биргина тазкира жанрининг тархини тадқиқ

Бойбўта ДЎСТКОРАЕВ

Бойбўта ДЎСТКОРАЕВ

достонида

байн ётилган

ургуцини

даштилини

утта

Эркин ВОХИДОВ,
Ўзбекистон Қаҳрамони, Ҳалқ шоири

СЕН ДАВЛАТСАН, АЗИЗ ВАТАНДОШ

Бизга кўп яхшиликлар келтирган, ҳайрли амаллар, тарихий воқеаларга, улкан бунёдкорлик ишларига тұла баракали 2010 йил тарихига айланысқада.

Ҳар йилни якун қылганда унинг энг мухим воқеаларини кўз олди-миздан ўтказмас, мамлакат хайтида, ўз ҳайтимизда кечган унитилмас ходисаларни сархисоб килимади.

Ўтган йилимизнинг энг мухим тарихи воқеаси Президентимиз Ислом Каримовнинг Олий Мажлис палаталари қўшина маҳқисидаги қылган маърузаси, жамиятимиз хайтида янги босчина белгилаб берган тақиғи ва фоялари бўлгани шубҳасид. Бу тарихий маъруза жадон оммавий ахборот востиларида кенг шарҳланысқада, Ўзбекистон танлаган қадам-бакада ислоҳотлар йўлунинг тантанаси ётироғ этилмоқда.

Мамлакатимиз рахбари жамиятимиз олдига улкан вазифалар кўйди. Уларни адо этмоқ учун барчамиз ва ҳар биримизнинг фаолиятимиз, сафарбарлигимиз зарур бўлади. Зероки, Ўрточлигимизнинг бизга давлатни ҳам шудир.

Янги йил бизга кўп шоддилар келтириш, улкан мақсадлар йўлида бирдамлик, ирова, битмас куч-кудратлар бағишиласин!

Дўстим!

Сен ўзин кўп хокисор тутма,
Ожиз бандаман, деб эги юрма бош.
Юртинг эгасисан, зинҳор унутма,
Сен ўзинг давлатсан, азиз ватандош.

Мустақил, мўътабар мамлакат — сенсан.
Мамлакатда олий машварат — сенсан.
Халқсан, ҳукуматсан, салтанат сенсан,
Сен ўзинг давлатсан, азиз ватандош.

Панада турмоқнинг фурсати эмас,
Бу туроқ факирлар турбати эмас,
Соҳиб бўл, давлатнинг музвати эмас,
Сен ўзинг давлатсан, азиз ватандош.

Ғайратсан зотларга замонлар ёмон,
Жасорат йўқ ерда ёмонлар омон,
Давлат не, мардона бўлмассан қалқон,
Сен ўзинг давлатсан, азиз ватандош.

Диённатли ўтган наслу наслабиган,
Ноҳақликка бардои бермас асағин,
Керагиди бўлсан қаҳринг, газабиган,
Сен ўзинг давлатсан, азиз ватандош.

Юрт фарзанди асли ўзи юрт бўлар,
Кўзи чакноқ бўлар, қалби ўт бўлар,
Каторда нори бор ватан бут ўтлар,
Сен ўзинг давлатсан, азиз ватандош.

Мен деб кўкрак кериб юртвучи ўзинг,
Юрта сокчи бўлиб тургувчи ўзинг,
Буюк келажакни куртувчи ўзинг,
Сен ўзинг давлатсан, азиз ватандош.

Янги йил тилиларни

Сарвиноз МУСАТДИНОВА

MEХМОНДЎСТ КОРАҚАЛПОҚ

Яратган қадрия, дурдоналарни
Оққўнтил, меҳмондўст қорақалпогим.
Онамдан қадимиғи ағосаларни
Тинглаб улгайганиман болалик чорим.

Элимда отадек улугдир меҳмон,
Ўчмаган боболар ёқдан илк ўчо.
Тўйда қўша-қўша осилар қозон,
Жон деб кўноқ кутар овул, чангароқ.

Дерлар, очарчилик ийли бир пари
Мехмон бўлиб элини синаган экан.
Одамга айланив почор ва кари,
Оқном бир ўтвада тунаган экан.

Бир кафтгина гуруч қолган кўноққа,
Серфарзанд мезбоннинг бору йўл шул.
Шавла қилиб сузганди бир товоққа,
Дастурхонга чўзилади неча кўл.

ОЛАМ МУНАВVARДИР ЯХШИЛИК БИЛАН

Үй эгаси уялганидан шошиб,
Коронигда туртиб юборган шамни.
Болаларни қўлини товоқдан тўйсиб,
— Олинг, — деган, — олинг, меҳмон, таомни.

Мезбоннинг ҳақига айлабди дуо,
Тўйиб элиси шавлаги меҳмон.
Қорақалпоклардан бўлибди ризо,
Меҳмондўстлигига қолибди ҳайрон.

Халқим, мардларнинг сира шубҳа йўк,
Бойсан, кўли очик, саҳиyllинг рост.
Қорақалпок мезбондўст, деган довору
Ўша мусофирадан қолган бир мерос.

ЯХШИЛИК

Олам мунаввардир яхшилик билан,
Юрак — чироқ ёни, яхшилик — пилик.
Яхшилики билар ҳаттоқи илон,
Меҳнат ерда қолмас қылсанг яхшилик.

Яхшилик дараҳтдир, илдиши юрак,
Яхшилик меваси оламга зийнат.
Яхшилики — меҳр, яхши-ёмона керак,
Яхшилик дунёда буюк фазилат.

Яхшилик мисоли чироили либос,
Уни кийсанг баҳри дилинг очилар.
Ёмонга ҳам яхшилик қила олсанг, бас,
Қадамнинг ажаб гуллар сочилар.

Яхшилик ҳаётда мисоли чироқ,
Йўлчи юлдуз каби кўрсатади йўл.

Ёмон одамга ҳам яхши яхшироқ,
Яхши тўтири йўлга бошлайди нукул.

Яхшилик ҳимматдир, энг холис хизмат,
Унин ўйсай дессанг доим яхши бўл.
Яхшиликда ёт ўйқ, яхши беминнат
Йикилгана дарҳол узатади кўл.

Дерлар, очарчилик ийли бир пари
Мехмон бўлиб элини синаган экан.
Одамга айланив почор ва кари,
Оқном бир ўтвада тунаган экан.

Бир кафтгина гуруч қолган кўноққа,
Серфарзанд мезбоннинг бору йўл шул.
Шавла қилиб сузганди бир товоққа,
Дастурхонга чўзилади неча кўл.

Тун ўртнан бедор шамнинг учинда,
Ўт шаминадас, юрак ичинда.
Кўзда ёш шам каби гирён, шашқатор,
Фақат ҳижрон ўртгар дилин очунда.

Ўртнан юракда ҳиссият, түғен,
Ой шуъласи бир ёни, шам ўти бир ёни.
Кўзимда қаламу юракда илҳом,
Борманни парига этишган инсон?

Оқ қофзода ашъор муножат мисол,
Тун пардаси ичра бокали ҳилол.
Юлдузлар сирлашар шинвирлаб гўб,
Негадир қаламим титрайди беҳол.

Тун ўртнан шамнинг ўтида бедор,
Шамга интилмайди парвона бекор.
Кечани мунаввар айласан дейман,
Қайдга оташ бўлса парвона ҳам бор.

Олами чароғон айлаган чироқ
Кўнгленинг ёритар бўлса ҳам йироқ.
Осимоннинг кентлитаң кўнглимга сиғар,
Ўйларим негадир саёздириб бироқ.

Шам ёнади. Қалбим орзуға тўла,
Мен ҳам таратасайдим ой каби шуъла.
Езган бўлар эдим қалам учинда
Ой шуъласи каби ёркян ашула.

Қорақалпок тилидан

Рустам МУСУРМОН таржимаси

Нитофонлар ёник колмасин! Агар
бирон "ч-п" бўлса, ҳаммани
ечинтириб, кўчага ҳайдаб чикарман!
Деган деган.

Энг қизиги, бу ўткоҳона даҳа-
даги бошқа ёткоҳоналардан анча
нарида, сердараҳт бир хиёбон-
нинг атагига ўтшаганди.

Дилмуродга ёткоҳонанинг тинч
ва хилват ерга юйлашгани ҳам,
интиштудошларининг шоҳин-су-
ронларни, кечки пайтлар ҳам-
наларни — Садмаднинг рубони
tingillatiga ўтиришлари, Курбон-
нинг олди-кочи ҳангомалари,
қизларнинг ошхона тарафдан
эшиглиб турдиган киқир-киқирларига-
чикин ақадардан бўлиб қолган.

Дилмурод ўт тобда ўзига таниш ман-
зараларни беҳтиёр кўл олдига кетирди.
Кўнидаги бесчакалан бўнандан ел-
асиғига илб, қадамини жадалларди. Ни-
ҳоят, ўткоҳона биноси дарахтзор ораси-
да қориб ёзига ташланди. Қатор-қатор
деразалар қоронги, аксариятида чироқ
кўриниси, афтидан кўпчилик янги йил

ардари.

“Наҳотки, ҳеч ким кўчага қарамаса? —
умидвор ўша томонга кўз тикиди Дилму-
род ва ҳафсалан сўнӣ, хўрисинб қўйди.

— Янги йил арафасида бирор “Мулла
Дилмурод келиб қолмасмиклар?” деб
кўчага қараб ўтиримади!..”

“Ана томошам, мана томошам!” —
кўнглини ўтказди янга.

Шу пайт катта кўча чиетида машина
тўхтади ва киминингрор қораси кўринди.
Киз бола экан. У тез-тез одимлаб, юргу-
гилаб ўткоҳона тарафдан келарди. Дилму-
род кўнисини ўнга ўтшаганди.

Талаба қизлардан бўлса керак, тўғи
келиб ойнаванди эшикни тақиллади, ча-
кирди. Яна урди. Бўлмади. Кейин жаҳл
билин ер тенини, ўлук тарафга юрди.
Худди Дилмуродга ўхшаб тегига тикилди.
Чўнглинидан телефонини олиб рагам
терди. У ёқдан жавоб бўлмади шекилини,
тўртириб янга атроғи аланглади. Дил-
мурод бўлса, ўзи ҳам сезмаган ҳолда ўша
томонга йўналди.

— Яхшиимисиз? — деди нима дейши-
ни билмади.

Киз кўрка-писа унга бошдан-оёқ
қараб қўйди.

Эркин УСМОНОВ

— Сиз хам кўчада қолдингизми? — деди
Дилмурод яна нимадир дейшиши керакли-
гини хис килиб.

— Хм... — хўрсанди киз. — Қуриб кет-
гур эшикни кулфлаб кўйишибди...

— Ҳечқиси йўк, — хўйлайди Дилму-
род.

— Янги йил кирсан, кейин очишиди.

— Биз-чи? — ҳайрон бўлди киз.

— Шу ерда анграйиб турверамизми?

— Наилож! — кифт қоқиб кўйди Дил-
мурод.

— Ҳамма янги йил кутиш билан.

— Мен имайман, — бош чайқади киз.

— Мен ҳам... лекин, ҳалиги, “рамзий”

— Ҳинни бўйлини ўтиши! Кўчада ўти-
рикимисиз? — кинояни кулимсиради

киз.

— Нима килибди? — елка кисди Дил-

мурод.

— “Ошинг ҳалол бўлса, кўчада ич”

деб кўйибди. Инайкейдан, бу олма-

норларни ўтиши! Кўнглини ўнга келди.

— Ҳудди ўтактаги ўтиши! Кўнглини ўн-
нинг ўзи! кўнглини ўтди янинг.

— Ўтактаги ўтиши! Кўнглини ўтди янинг!

